

“UKRAINIAN LABOR NEWS”

Published semi-weekly by the Ukrainian Labor News Ass'n. cor. Fritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man.

Subscription per year \$4.00 Telephone: St. John 1465.

“УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ”

часопис для робочого люду — виходить два рази на тиждень: В СЕРЕДУ І СУБОТУ.

Вдає Стіваршене “Українських Робітничих Вістей”. Передплата на рік \$4.00

Адреса:— UKRAINIAN LABOR NEWS cor. Fritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

Неповишено в газеті рукописи не звертає ся, ті що дописувальні вказувати, що бажав звороту своєї рукописи на випадок її неповишено та залучити поштовою марку на її пересилку.

НА ЩО ЗІЙШЛИ.

Не один робітник на провінції ставить собі тепер питане, що сталося з буржуазною радикальною робітничою організацією Одною Великою Юнією в Канаді. Воно і справді не зашкодить дещо сказати про неї.

В 1918—1919 роках революційного підйому пролетаріату в цілм світі, почав ся і внутрі канадських старих, реформістичних професійних організацій радикальний рух. Почав ся він під впливом розвиваючих ся революційних подій в Європі. “Батьки” Американської Федерації Праці, до якої належали і канадські професійні організації, не тільки не реагували на ці революційні події в Європі, але старали ся всіма силами відгородити і не допустити його духа в робітничі маси Канади і Америки. Вони, будучи неограниченими самодержцями в професійних робітничих царстві цих країн, своєю зрадничою угодовською політикою грали на руку капіталістам. Їхня зраднича політика була так підла і так очевидна для многих передових робітників, що ті рішили від них відірватись і організувати окрему організацію, яка відповідала революційному духови того часу.

Сей рух тільки почав ся особливо серед гірників західної Канади. В марті 1919 року зібрався в місті Келгарі робітничий конференція, на якій ухвалено революційні резолюції, вислано перші в Канаді привітання Борцям Світової Росії і спартаківцям в Німеччині і на якій виразно зазначено, що робітники повинні боротися ся за встановлене пролетарської диктатури в сій країні, та поставлено до правительствого домагане випустити на волю всіх політичних в'язнів, посаджених в тюрму на підставі рішень існуючого тоді “ордер ін канвіса”. На тій конференції постановлено організувати нову, незалежну від Американської Федерації Праці організацію п. н. Одна Велика Юнія.

Робітники Канади з одушевленем привітали ухвалу келгарської конференції і масами почали дивити до нової організації. На самім початку формованя сеї організації вибухли в Канаді два великі страйки: відомий вінніпегський загальний страйк, який відтак поширив ся майже на цілу Канаду, і страйк майнерів 18-го дистрикту в Західній Канаді. Молода організація виступала на шлях класової боротьби майже з перших місяців свого народження на світ. Буржуазія не дримала. Вона пустила в рух всю свою машину, а любічим ходом її помагали і самодержці Амер. Федер. Праці та провідники інших професійно-реформістичних організацій, які в особі О.В.Ю. бачили загрозу своєму панованню.

Вінніпегський страйк зломано, його провідників кинено в тюрму. Пізніше зівстав програшній і майнерський страйк. Таким чином молодий організація відразу нанесено було великий удар. Але самої організації не зломано і вона мала перед собою поле для дальшого розвитку. Найгірше її переслідувано в гірничих околицях 18-го дистрикту, де властители заключили угоду з провідниками Амер. Федер. Праці, або з урядниками т. з. “Інтернєшнл юніт”, на підставі котрої властители приймали до роботи лише тих робітників, котрі приракали знова стати членами старої юнії, тобто гомперівської. Неюїїїніи робітників властители не приймали не говорючи вже про членів О.В.Ю. Але О.В.Ю. всеж таки існувала, маючи своїм осередком Вінніпег. Вона навіть мала двох своїх представників на міжнароднім Конгресі Червоного Інтернаціоналу Професійних Союзів, який відбув ся в Москві в 1921 році. Тим часом з тюрми вишляла на волю провідники вінніпегського страйку. На декотрих з них робітники покладали великі надії і сподівали ся, що з їх освободженем організаційна робота О.В.Ю. піде скоршим темпом.

Слід зазначити, що декотрі з передових членів Ремісничо-Робітничої Ради, присланих ся на початку до О.В.Ю., скоро після здушення вінніпегського страйку, тиснено вернули назад під покров Гомперса. Ті-ж, що вишляли з тюрми, також не оправдали надій робітників. Декотрі з них посварили ся між собою, троє задоволюючи ся тим, що вони з тюрми попали впрод до провінціального парламенту, а один з найбільше “надійних”, захорів на якусь тайну недугу і виїхав з Вінніпегу до країни благодатного клімату в Брітїш Колумбію, де почав писати в “Western Clarion”, органі Соціалістичної Партії Канади, провокаційні статі, в котрих денунціював, почавши ся радикальний рух серед робітників на сході Канади.

В рядях О.В.Ю. почався дезорганізаційна робота. Ставши на чолі її руху лідери, кождий грав своєю. В країні почався економічна криза, а з нею і безробітє. Члени не мали чим платити своїх членських вкладок, а раз нема грошей, то нема і провідників. Робітники домагались активності, хотіли знати становище О.В.Ю. щодо Червоного Інтернаціоналу Профсоюзів, робітники хотіли класової боротьби. Залишивши ся провідники грати дводичну роль, особливо урядники Центрального Комітету у Вінніпегу. Вони не рішались навіть помістити в юїїїїніи органі (“О.В.Ю. Bulletin”) справозданє свого делегата на конгрес Червоного Профінтерна.

На відбувшу ся минулого року в Вінніпегу конвенцію зіхало ся лише 15 делегатів, голоси яких в питаню про відношенє О.В.Ю. до Червоного Профінтерна поділились. Рішено було віддати се питанє про належність до Червоного Профінтерна під референдум членства О.В.Ю., яке в той час мало числяти ще около 4.000. Однак урядники Центр. Ком. і сю справу заморозили. О.В.Ю. і її орган підупали на кождим днєм. Почали носити ся погослови про наступуючу смерть газети. Коли нараз урядники Ц.К. вони-ж і редактори, боячись остатись “без роботи”, апали на “благу мысль”. Вони рішили з юїїїїніи органі зробити орган “льотерії”. Рішено — зроблено.

Між ангаїїїїніи робітниками, без ріжницї їх поглядів і переконань, розвивена пристрасть до “фут бола” і “бейс бола”. І от урядники з Ц.К. устроїли конкурс на спортивні гри. Почали містити в своїм органі купони на сю гру і газета пішла в гору. Коли попередно ніхто не хотів вже її купувати, то тепер в місті Вінніпегу всі хлопці, всі студенти, а навіть люди, які ніколи нічого до того часу не мали з газетою, продають “О.В.Ю. Bulletin”. “Льотерія” Аде повним ходом. В самій редакції працює спеціальний “льотерійний” штаб, який числить насиваючі

“кводри”. Робітники, які через цілу зиму ходять без роботи, віддають послідних 25 ц. в надії виграти тисячі. Пидє “льотерійна” гра, яка нагадує нам льотерію в старім краю. Ріжниця лише та, що там грали найтемніші маси селянства, які ставили на льотерії після найдурнійшого сну, вищукавши в соннику його дописанє і номери. А тут грають “свідомі” елементи з легкої руки юїїїїніи лідерів, які сєю “льотерією” вратували своє лідерство. Вони тепер зовсім не гризуть ся організацією, їх не обходить ні економічна криза, ні безробітє. До них тепер несе на гру свій послідний долар не тільки темний та мріючий стати мільонером робітник, але і дрібна буржуазія, всі дрібні бизнесмени, які купують “О.В.Ю. Bulletin” десятками нараз, витинають купони, доплачують до них “кводри” і несуть до редакції “попробувати счастья”.

Так вратували своє положенє юїїїїніи лідери. Іх тепер не болить голова не тільки над питанєм про Червоний Профінтерн, але байдужно для них є і сама організація. Вони і без членських вкладок заробляють тепер тисячі доларів.

Если в так великій скількості розходять ся газета, то тим самим ширить ся пропаганда між робітниками — скаже хто-небудь.

В тім то й річ, що для читаня ніхто “О.В.Ю. Bulletin” не купує, а лише виключно задля купонів. Купив кілька примірників газети, вирізав купони, а газету кинув в кіш. Заплативши по 5 центів за кожде число, робітник, або і цілий гурт робітників, сідає і “вгадує”. Заповнивши відповідними цифрами купони, додавши до кождого купона по 25 ц., несе їх до департаменту О.В.Ю. в надії виграти тисячі. І так з дня на день. Перед редакцією “О.В.Ю. Bulletin” стоять довгі ряди робітників від дня до ночі, очікуючи результату “критесту бейс бола”. А через вікна дивлять ся на них юїїїїніи лідери і сміють ся з їх “класової свідомости”. Робітник простоявши так кілька днів відходить з під вікон з порожніми кишнями, не маючи за що пообідати, бо віддав на “льотерію” послідні 25 ц.

Так центральний орган робітничої організації, зробив ся органом “льотерійної” гри “на славу” організації О.В.Ю. в Канаді.

З БУКОВИНИ.

(Кореспонденція до камієнської “Червоної Пради”.)

По розпаді Австрії 1918 р. Буковина остала — так сказати — ні в сїх, ні тїх, а се тому, що провідники націоналістичних партій, втративши свого покровителя — правительствє, не знали що робити. Утворена так звана Національна Рада, в склад якої входив і соціал-демократ Безпалко, не зміла і не хотіла використати як сїд хвилі і оставила маси робочого народу на бої, а звернула головну увагу на те, щоб забезпечити добре всім членам Ради, розробляючи державні і військові магазини. Однак так у Чернівцях як і по селах вже підіймали ся голоси за утворенє роб.-селянських Рад. Патріоти задумали скликати “мужів доєра”, щоб забезпечити своє становище. Та на збори зійшло ся з усіх кінців Буковини тільки селян, що на ніякій площі не було місяця, щобі відбутти збори, через що відбули ся наради на трох паоцїах. Речники селян і робітників сильно критикували поступованє Нац. Ради і настійливо підносили, що надійшла хвиля, яка повинна освободити їх від поміщицько-буржуазних і рїжницьких спекулянтів. Однак Нац. Рада нечаче не чула сїх домагань, а на своїх нарадах збувала дорогий час на те, чи видавати “правительствєнну” газету чи ні. Бачучи, що від панів патріотів нічого доброго сподівати ся не можливо, починають робітники і селяни переводити діло з долини. В повній вавшківськїм відбуваєть ся величезне віє, на якїм тов. Канюк підносить завданє і вагу резолюції. Вибираєть ся впрод Раду з робітників і селян, кладеть ся основи до організації народної армії. Таке саме відбуваєть ся в повіті кімчанькїм.

Та румунські бояри на чолі з поміщиком Фальдором зівзвали на Буковину румунське військо, яке 11-го листопада в великій силі зайшло на Буковину і обсадило цілу країну. І від цього дня починаєть ся маргірологія буковинського робочого народу, у сьому дїї наложили бояри на робітників і селян нове ярмо. Особливо тяжко, страшенно тяжко доводило ся жити українському народови.

В середній і полудневій часті Буковини зрумушено всі українські школи, а учителів прогнано. Зрумушено велику часть укр. шкіл і в північній часті краю, зрумушено укр. середні школи, зрумушено університет, зрумушено всі уряди і установи; українською письма нїде прийняті не хотять; в церквах відправляєть ся по румунськїм, коротко, румунське перекладить ся з найбільшим насильством.

Над міру побільшенє число жандармів, безчисленні агенти Сїгуранції (тайної політичної поліції), насильно себто проти волі народу настановлєні вірні слуги бояр в неможливий спосіб тероризують народ. До того ще додати-б, що Буковина — з винятком Чернівців і вузької полоси на півдні — від самого початку окупації стоїть під утиском воєнного положення.

Переводить ся насильно реєстрацію (бранку). А що наразі ворожо настроєний проти окупантів, то дезертирство з армії на днєвний порядок. Зловдєних дезертирів здичїлї жандарми і охранныкі катують в страшний спосіб. За те наложено на нарід великі податки і данини, а хабарництво і спекуляція розвинулись у найвищому ступені.

Збори і сходини дозволені лише для прихильників правительствє і буржуазії. На прєсу наложено строгую цензуру. Розумієть ся, що під такими обставинами, жите і рух робітників та селян невиносимо тяжкі.

Перші, що відновили свою організацію, се були денїи правительствє і буржуазії. На прєсу наложено строгую цензуру. Розумієть ся, що під такими обставинами, жите і рух робітників та селян невиносимо тяжкі.

Голова укр. соціалдемократів Ганек іде до охрани і доносить на редактора газети “Воля Народа”, що сей большевик і веде через свої статї комуністичну пропаганду. Тов. Канюка арештують. Так депутат Грігоровичі доносить на тов. Гутшекера, якого воєнний суд засуджує на рік каторги. Цурканович, визначений член і співредактор соціалдемократичної прєси, кличе поліцію, аби арештувала студентів, які не хотїли поїрати зрадницької політики. І більше 30 студентів іде під арешт. Цурканович бїжить до охрани, доносить, що се большевик і спіричине надмірно довге держанє студентів у тюрмі. Сей сам Цурканович кандидує на посаду з ложа соціалдемократичної партії, а агітує за правительствєним кандидатом, поумішком. Говорять, що Цурканович дїстав за се 100 тисяч лєв. Товариші, які викрили сї гангєні діла Цуркановича, виключено з партії, бо вони підтримують комуністів. Со-

ціалдемократичний посол і редактор Кракаїя виробляє прокламації для буржуазних кандидатів і бере визначну участь в редакції буржуазно-петлюрівської часописи. Брат його жінки є підшефю охрани і в такий спосіб охрана поінформована навіть про дрібнички в робітничому русі. На основі доносу патріота Білика арештує і катує охрана робітника Майданського; через доноси соціалдемократичної прєси і пана Грігоровичі попадає редактор “Громади” тов. Канюк до тюрми. По 8 місяцях в'язницї випускають тов. Канюка на волю, але зараз в кілька недїль знову арештують. Союз молодіжї, який дуже гарно почав працю за Комінтерном, соціалдемократи прогналі з робітничого дому. Гріхам соціалзрадників і кінця немає. Буржуазія ніколи не могає би так дуже здвигати визвольного робітничого руху, як би не мала таких вірних слуг і донощиків як соціалдемократи.

Та се робітників не злякало. Внаслідок унеможливленя явної легальної праці, пересунєно точку ваги на конспіративну роботу. І немає вже ані одного профсоюзю ані заводу, де-б не було ячейки. Так само розгуждені ячейки по селах і місточках.

І як би не жандарми, поліція та охрана, які то чинники, що утримують буковинських еседеків, або — як їх називають робітники — демократів, то соціалдемократичної партії добу-б не було, бо й так вона вже лише на папері, партійного податку робітники і селяни не виплачують. Відійсности соці.-дем. партія представляє собою лише кайку паразитів-зрадників, в руках яких знаходять ся партійна машинерія. А народ жде — жде освободженя.

МИ ЗДОБУЛИ СЕЛО.

(З камієнської “Червоної Пради”.)

Повітова безпартійна конференція Камієнчини — закінчила ся. Вона оставила нам дуже гарні, незатерті вражіння, що остануть як прекрасний споми. А об'єктивні вислїди зїзду треба ясно і виразно зясувати перед собою і перед загалом.

Селянська конференція Камієнчини — се був просто триумфальний похід комунізму на село. Се було ще щось більше. То було просто свідєцтво, що завойованє села вже довершило ся. Селянська маса на Камієнечині їде зараз свідємо і непохитно за Комуністичною Партією. Безпартійні селяни, що виступали в дискусії по докладам, так і говорили: “Які ми безпартійні? Ми такі самі як і ви. Між нами немає ніяких ріжниць”. Звісно, сю заяву треба розуміти так, що широкї безпартійні маси селянства вповні годять ся з політикою Комуністичної Партії по всім основним питаням. Вони вважають зараз Комуністичну Партію своєю партією, а в кождому разі партією, що найкраще боронить їхні інтереси.

Се найважнійша для нас справа, се найбільший вислїд конференції. Він свідчить, що кругом нашої партії утворило ся широке коло прихильно настроєних безпартійних мас. І якраз сього треба було. Треба було створити таку підставу, тверду основу, на яку можна би сміло кождої хвилини оперти ся. Зараз така опора створена, вона стала реальною дійсністю. І оглядаїти її на селянській повітовій конференції Камієнчини було дуже приємно.

Як бажало би ся, щоб всі сили, які ворожо ставлять ся до радянської влади, власними очима глянули на представників села, почули на власні вуха те, що вони говорять. Всі ті буржуазні держави, що мають охоту кинути жите і майно бідошні своїх держав на безпощадну боротьбу проти робітничо-селянської влади, — нехай би вони побачили власними очима, який настрий панує на селі. І нехай би подумали про те, що немає такої військової сили, яку не змогло би до останку розложити прихильно до нас настроєне населєнє українського села.

ЩЕ ПРО ТАКТИКУ ЄДИНОГО ФРОНТУ.

(З промови Зіновєва, виголошеної на Всеросійській Конференції Російської Комуністичної Партії.)

Деякі з наших приятелів і ворогів пояснюють нову тактику Комінтерна — тактику єдиного фронту, як відмовленє від надій на світову революцію. На Заході, особливо в Німеччині, дуже старують ся витворити легенду про те, будь-би серед нас існують серйозні ріжницї в поглядах, по сїм питаню; зокрема тов. Троцькому приписують обонорону тогб погляду, що міжнародна пролетарська революція відходить в область минувшини, що перспективи розвитку, який веде до міжнародної диктатури пролетаріату, відшитають в звязи з будь-би починанням ся промисловим віджимем.

Треба сказати, що група Лєві, яка видає тижневу газету в Берліні, до сего часу передруковує частями промову тов. Троцького на III Конгресі, з котрої ся група хоче вичитати те, що її подобаєть ся. Необдїдно зазначити, що промова тов. Троцького на нашій конференції в основі заперечує сю легенду про знімні наші розходженя ся в поглядах.

Покликають ся також на статю тов. Павловського, поміщену в “послїднім числі” (№19) “Комуністичного Інтернаціоналу”. Але ся статя зовсім не констатує зникненя світової господарської кризи, в ній тільки говорить ся, що в декотрих країнах “порухенє з мертвої точки, як видно, налідило”. Огляд того самого автора за місяць листопад має вже більше песимістичний характер.

В наших тезах сказано зовсім ясно: “світова господарська криза заострюєть ся”, і се, розумієть ся, не заперечуєть ся тим, що в тїй чи иншій країні, за той чи инший місяць помічаєть ся тимчасове поліпшенє. Загалом і в цілости заостренє кризи потверджуєть ся всіми — бодай троха серйозними — спостереженями. Візьмемо, наприклад, Францію. З кождим днєм стає яснїйше, що ся найбагатша країна переживає фінансову кризу, близьку до банкрутства.

Нам прийшлось чути і таке пояснованє наших тез: міжнародні імперіялісти, подливши Китай, — про що була вже мова на Вашингтонській конференції, — збирають ся відтак приступити до поділу Росії. Положенє стає для нас небезпечним, і тому ми, мовляв, і проголошуємо клич єдиного фронту.

Се пояснованє зовсім ложне. Хїба в 1919 році положенє для Світової Росії було менше безпечним? А тимчасом, якраз в 1919 році Комінтерн, закотивши рукави, всьом виконував розколи. Нам кричали тоді всі всі сторї: ви нищите самих себе, ви підрубуете той сук, на котрім сидите! Лонге кричав: ми — за Світову Росію, а ви нас виключуете, не розуміючи того, що вам необхідно є наша єдність для того, щоб ми могли вам помочі втримати ся при власті. Ми відповідали тоді всім тим панам: дорогі приятелі, ви помиляєтеся, если думаєте, що всі міжнародні питання ми вирішуете виключно з точки погляду якихось окремих інтерєсів “Кремля”, — мадо того, ви брешете на нас. Розумієть ся,

А вся контрреволюція мусить пам'ятати, що при спробі виступу проти нас, — вона наскочила би не тільки на твердий кулак Червоної Армії, але на згідний, одностайний опір всього безпартійного населєня. Більше сїлв тратити в сїй останній справі просто не стоїть. Занадто вже громко говорять за нас — факти.

Р. Заклинський.

Від Редакції “У.Р.В.” Авгор сїї статї, т. Ростислав Заклинський, був перед війною одним з передових молодих робітників радикальної партії в Галичині. Підчас війни служив при Сїчових Стрільцях, а тепер, як видно з повншої статї, живе на Радянській Україні і працює в рядах Комуністичної Партії.

ми стремимо до того, щоб власть в Росії лишлась в руках робітничої класи, в руках нашої партії, але ми ні кроку не зробили би в тїм напрямку, если побачили, що се шкодить інтересам робітничої класи якоїнебудь иншої країни.

Дачою ті чи инші директивни, ми зовсім не думаємо про те, щоб ми самим втримати ся ще деякий час, — ми беремо під увагу інтереси робітників всїх країн. І тепер, беручи на увагу витворивше ся в цілм світі положенє, ми прийшли до переконаня, що клич єдиного фронту диктуєть ся іменними тими, загально-пролетарськими інтересами.

Если ми тепер звернемо ся до поодиноких практичних питань, виникаючих в звязи з переведенєм в жите наших тез, то нам прийдесть ся зазначити, що, як видно, найбільше сумнівів викликає в товариші питанє про наші взаїмовідносини з меншевицями в Росії.

Один з виступавших тут товаришів пробував відповісти на се питанє вказівкою на примір угорських комуністів. Але сей примір зовсім не на місці. Прийшовши до власті, наш угорські товариші об'єднались в спільну партію з меншевицями. Се є примір того, як не треба переводити в жите тактику єдиного фронту.

Я і не думаю, розумієть ся, обвинувачувати когонебудь з угорських товаришів: у них були досить серйозні причини для того роду ошбок, і головна з тих причин — слабосильність комуністичної партії. Тепер нам приходить ся робити в инших обставинах, а із ріжницї в обставинах впливає і ріжниця в тактиці.

Нї, тут треба покликати ся не на угорський, а на наш, російський примір із того періоду, коли ми бороли ся за власть, підготовляючи міжнародну масу до революції; сей примір каже: був час, коли ми примушені були їти з меншевицями на ті чи инші угоди, котрі ми потім розривали, щобі на певнім етапі відновити їх при нових обставинах. Сей досвід російської минувшини дійсно заслугоє на те, щобі в него здумали ся всі. Ми могли заключити певну угоду з меншевицями на опредєлений час нашого революційного шляху.

Наше спільне жите з меншевицями вичисляло ся роками. Був час, коли ми сидїли за одним редакційним столом з Мартовим, були в одній спільній партії. Був час, коли ми мали спільний організаційний комітет, і настав час, коли ми, стоїчи при власті, повинні були посадити ряд меншевиків в тюрму. Коли серед широких мас жили се ілюзії, будь-би можна обійти ся без оружю, повстаня, а все устроїть ся якнебудь при помочі коалїції, що можна, об'єднавши всїх робітників в одну партію, якнебудь купити дешевою ціною відповіднійше жите для робітничої класи; коли до політичного жита прилучались нові верстви, котрі тайли в собі бацилку меншевицям, не вповні розвивавшу ся, — тоді в наших інтерєсах було в тїм чи иншій випадку під натиском тих же самих мас заключувати тимчасові перемир'я з меншевицями, заключати з ними тимчасові угоди для того, щобі на досвіді показати сїм новим верствам робітників, що меншевицям не прав, що иншого шляху, крім того, котрий ми предлагали, нема і бути не може.

(Кієнь буде.)

Центральний орган П.П.С. “Робітник” з 11. цїтїя містить передовицю, в якій виступає проти рішень берлінської конференції трох Інтернаціоналів та її рішеня створити одношляний пролетарський фронт проти капіталізму та домагаєть ся виключеня з нього комуністів. Поза виступами проти комуністів, дїстає ся добре і Фріцїон Алдерю та Базєрови, а навіть самому Вандєрвельдови.